

Matematik Dünyası'ndan

md@math.bilgi.edu.tr

Bir ortaokul kompozisyon ödevi girişini andırırsa da, “inançla akıl her zaman ça-
şmıştır” diye başlamak istiyorum bu yazıya.

İnanç’tan dinsel inanç ya da hurafeler kastediliyorsa beylik bir laf bu dediğim; ama dinsel inançlardan değil, bize bilimsel gibi gelen, başkalarını ikna edeceğimize inandığımız, doğruluğu hakkında hiçbir kuşumuzun olmadığı felsefi, siyasi ya da toplumsal yaşamla ilgili inançlarımızdan söz etmek istiyorum.

Saatler süren ateşli bir tartışmamızı anımsayalım. Tartışma sonlara doğru bir sağılar diyaloguna dönüşür. Kırk defa aynı şeyi tekrarlarız ama bir türlü öbür tarafta meramımızı anlatamayız. Karşı taraf anlamak istemez, direnir, düşüncesine kilitlenmiştir. Allem edip kalem edip bizi düşüncesinin doğruluğuna inandıracaktır. Acemi satranç oyuncusu gibi kendi hamlelerine odaklanmıştır, ne dediğimiz ya da söylediklerine nasıl yanıt vereceğimiz umrunda değildir. Gerçekten satranç oynuyor olsak, mat olup Hanya’yı Konya’yı görür ama satranç maçında değiliz ki...

O öyle de sanki biz değişik miyiz? Büyük olasılıkla biz de aynı durumdayızdır, ama farkında değilizdir. Ne de olsa başkasının kusurunu görmek daha kolay.

Hemen hemen her zaman bir gerçeği ortaya çıkarmak için değil, diğerini ikna etmek için girilir tartışmalara. Kişi belli bir düşünceye saplanmıştır ve bu oluşmuş düşüncenin bozulmaması için elinden ne geliyorsa yapar. Sanki tartışmaya değil de boks maçına, hatta savaş meydanına çıkmıştır.

Çok civcivli somut örnekler verirsem, örneğe takılıp söylemek istediğimin kaçırılma tehlikesi var. O yüzden birçok kimseyi çok heyecandırmayan oldukça sönük örnekler vereceğim. Son günlerde siyaset gündeminde olan bir soruyla başlayalım: Toplumda kadınlara pozitif ayrımcılık yapılmalı mı (örneğin milletvekili adaylarının şu kadarı, tıp fakültesi öğrenci ve hocalarının bu kadarı kadın olmalı gibi kotalar koymalı mı) yoksa kadınlar da toplumda erkeklerle eşit koşullarda mı yarışmalı?

Kimilerinin bu konuda sarsılmaz düşünceleri var, örneğin başbakanın ve KADER başkanının. Benim yok! Çok zor bu soru. Matematik daha kolay...

Başka tartışma konuları: İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin üniforma zorunluluğu olmalı mı? Daha da zorlayalım: Okullarda çocuklara tuvalet temizletmek kötü bir şey mi? Bir çocuğun eğitimi konusunda önce anababanın mı yoksa devletin mi sözü geçmeli? Al bir ahret sorusu daha: Cumhurbaşkanı halk mı yoksa parlamento mu seçmeli? Çık bakalım işin içinden çıkabilirsen...

Matematik daha kolay ama en basit matematik sorusunda çuvallayanlar her narsılsa bu konularda sarsılmaz düşüncelere sahip oluyorlar! Hayranım böylelerine! Hayat onlar için ne kadar kolay! Oysa düşünmek, kendi kendini saçlarından tutup kaldırmak kadar zordur. Hele her soruya yanıt bulmak! Ancak aptallara özgüdür.

Anababalar bana çocuklarının matematik zekâlarını geliştirmek için ne yapmaları gerektiğini sorarlar. Ne bileyim ben! Edebiyat okusunlar ve yukardaki gibi yanıtı çok zor, hatta belki de imkânsız olan soruları tartışsınlar derim. Matematik zekâları gelişmese bile hiç olmazsa matematiğin değerini anlarlar.

Ali Mesur

Matematik Dünyası

SAHİBİ: Türk Matematik Derneği
(TMD, Sabancı Ü. Bankalar Cad. 2
34420 Karaköy İstanbul)
adına Tosun Terzioğlu

Üç Aylık Popüler Matematik Dergisi

SORUMLU YAZI İŞLERİ MD.: Ali Nesin

Adres: İstanbul Bilgi Üniversitesi,
Dolapdere, Beyoğlu - İstanbul

Matematik Dünyası, Türk Matematik Derneği tarafından, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin desteğiyle üç ayda bir yayımlanmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 20 Haziran 1991 gün ve 660 YKD. Bas. K.I.Şb. Müd. 5386 sayılı kararıyla bir zamanlar okullara tavsiye edilmişti.

YAYIN KURULU: Tayfun Akgül, Şafak Alpay, Özlem Beyarslan, Selçuk Demir, Ahmet Doğan, E. Mehmet Kırıl, Haluk Oral, Semih Poyro, Mustafa Yağcı.

ABONELİK: Yıllık 16 YTL. En az 10 kişilik (tek adresli) gruplar için abone başına yıllık 12,5 YTL. TMD üyelerine 14 YTL. Yurtdışı abonelik 32 YTL.

Yıllık abone ücretinin 516 58 68 no'lu Posta Çeki hesabına ya da Türkiye İş Bankası Parmakkapı Şubesi (Şube kodu 1042) 062 40 21 no'lu Matematik Dünyası Dergisi hesabına yatırılarak, dekontunun bir örneğinin yazışma adresine gönderilmesi yeterlidir. Kredi kartıyla abonelik için: www.netfark.net/md

ABD Doları Hesabı: Türkiye İş Bankası,
Galata Şubesi, 1021-1748939

Avro Hesabı: Türkiye İş Bankası,
Galata Şubesi, 1021-1748958

2002 ve öncesi sayılarımız için:

Prof. Dr. Hülya Şenkon
Sabancı Üniversitesi
Karaköy İletişim Merkezi
Bankalar Cad. No: 2
34420 Karaköy İstanbul
tmd@tmd.org.tr
h.senkon@iku.edu.tr
(0212) 292 49 39 / 1506
(0212) 498 43 53

KARİKATÜRLER: Tayfun Akgül

TASARIM: Kadir Abbas / Maraton Dizgievi

BASIM: Yazın Matbaası, Çiftahavuzlar Cd.
Prestij İş Merk., No. 27/806 Bayrampaşa - İst.
Tel: 0212 565 01 22 Faks: 0212 565 02 55

Dağıtım: DPP A.Ş.

ISSN: 1300-624X

İletişim Adresimiz

Matematik Dünyası
İstanbul Bilgi Üniversitesi
Kurtuluş Deresi Cd. 47
34437 Dolapdere / İSTANBUL
Tel : (0212) 311 54 23
Faks : (0212) 297 63 15
E-Posta : md@math.bilgi.edu.tr
Web : www.matematikdunyasi.org

Kapak Resmi: Amedeo Modigliani

İçindekiler

- 1 Matematik Dünyası'ndan – *Ali Nesin*
- 3 Kısa Kısa... – *Şafak Alpay*
- 6 Konferanslar, Toplantılar, Sempozyumlar
- 7 Okurlardan
- 10 Basında Matematik
- 17 ICIAM2007 Zürih İzlenimleri - *Alp Eden*
- 20-62 **Kapak Konusu: Gerçel Sayılar I - Diziler**
 - 20 Önce Felsefe
 - 21 Herkesin Bildiği Basit Özellikler
 - 25 \mathbb{R} 'nin içindeki \mathbb{N} , \mathbb{Z} ve \mathbb{Q}
 - 28 Üs Alma ve Kök Bulma (1)
 - 32 Yakınsak Gerçel Sayı Dizileri
 - 39 Yakınsak Diziler ve Sıralama
 - 41 Yakınsak Diziler ve Dört İşlem
 - 45 Yakınsak Dizi Örnekleri
 - 48 Monoton Diziler
 - 50 Sonsuza Giden Diziler
 - 52 Cauchy Dizileri
 - 55 Altdiziler
 - 57 Gerçel Sayıların Tamlığı
 - 58 Onluk Tabanda Açılım
 - 60 Üs Alma ve Kök Bulma (2)
 - 61 Final Sınavı
- 63-76 **Aramızdan Ayrılanlar**
 - 63 Ahmet Hayri Körezlioğlu (1930-2007)
 - 73 Mahmut Hayfavi (1940-2007)
- 77 **Eğitim Köşesi**
 - 77 Tangram ve Tangramtırak Oyunlar –
Oya Oyalar
- 79 - 104 **Problemler ve Yarışmalar**
 - 79 Problemler ve Çözümleri – *Refail Alizade*
 - 84 Cahit Arf Matematik Günleri VI-2007,
Birinci Gün, 31 Mart 2007 Yanıtlar – *Andrei Ratiu*
 - 88 Sabancı Üniversitesi Matematik Kulübü
2007 Liseler Arası Matematik Yarışması Soruları
 - 95 Doğu Üniversitesi Matematik Kulübü,
Bireysel Yarışma 2006 Soru ve Yanıtları
 - 100 Bilkent, Ocak 2006 Soru ve Yanıtları - *Azer Kerimov*
- 105-112 **Çeşitli**
 - 105 Eureka! Zekâ Soruları – *Aslı Nesin*
 - 108 Ailenizin Matematik Köşesi: Beyincik – *Aslı Nesin*
 - 109 Yazsana Be Adam - *Necmi Acemi*
 - 110 Yayın Dünyası : Algoritmalar – *Koray Özer*
 - 111 Sahte Konferansa Sahte Bildiri Yolladım! –
Piref. H. Ökkeş